

ORTODOXT KYRKOLIV

Utgiven med välsignelse från H.E. Metropolitén Kyprianos av Oropos och Fili

Årgång 38 • 2025

ORTODOXT KYRKOLIV

Ortodoxt kyrkoliv utgives av Stockholms Ortodoxa stift som tillhör den Sanna (gammalkalendariska) Grekisk-Ortodoxa kyrkan. Vår kyrka har full communion med den Sanna Bulgarisk-Ortodoxa kyrkan under Biskop Photii av Triaditza och den Ryska utlandskyrkan under Metropolit Agathangel av New York och Östra Amerika.

Ansvarig utgivare: Fader Anders Åkerström

Bävernsgränd 18A^{6tr}, 753 19 Uppsala,

tel. 072-238 62 03 (endast kvällstid)

E-post: info@ortodoxakyrkan.se

Hemsida: www.ortodoxakyrkan.se

Pris: Lösnummer 35:-. Medlemskap av församling inom stiftet innebär att man får Ortodoxt kyrkoliv utan att prenumerera. Om man vill pennumerera på tidningen utan att vara medlem av församlingen insättes 80:- på Pg. 489 94 53-7.

Glöm inte att förnya Ditt medlemskap av församling inom stiftet (500:- per medlem över 18 år) eller betala Din prenumerationsavgift för icke-medlem (150:- per prenumeration).

Gåvor till Heliga Konstantin och Helenas kyrkofond för att bistå kyrkor inom Stockholms Ortodoxa stift insättes på Pg . 640 10 07-7

Gåvor och medlemskap av Heliga Konstantin och Helena Ortodoxa församling insättes på Pg. 489 94 53-7 eller via Swish: 123 336 7505

Gåvor och medlemskap av *Theotokos* avsomnande - Uppsala grekisk-Ortodoxa församling insättes på Pg. 23 06 13-2

Gåvor till vårt kloster ”Stiftelsen Heliga Philothei Ortodoxa Kloster” insättes på Bankgiro 677-0242 eller via Swish: 123 1011634

INNEHÅLL

Ledare.....	4
Met. Kyprianos 4 pastorala besök under 2025.....	6
Mottagning av församling i Borås.....	8
Hur finner vi frid i våra sociala relationer?.....	9
Tacksamhet för halva svampen.....	13
Den Heliga Treenighetens församling i Umeå.....	14
Teologisk afton i Vårberg.....	16
Den rena tron: ett barns korstecken.....	17
Praktiska tips från Arkimandrit Alexis.....	19
Ungdomskonferens i England.....	19
Helige Alexander Jakobson den nye ryske martyren...	21
Lärjungaskapets anda.....	31
Förlåt oss INTE våra skulder.....	33
Nyutgivning av Psaltaren enligt Septuaginta.....	34
Theodora Skog insomnat i Herren.....	35
Den andlige fadern och det andliga barnet: Kärlek och frihet eller dominans och beroende?.....	39
Planer för nya ikonmålningar i Vårberg.....	46
Metropolit Kyprianos besök för 2026.....	47

LEDARE

När den Helige Athanasios Athoniten på 960-talet började uppföra Den stora Lavran – det första egentliga koinobitiska klostret på det Heliga Berget Athos – möttes han av kraftigt motstånd, inte främst tekniskt utan andligt och existentiellt.

Bröderna klagade över brist på mat och medel. Bygget avbröts flera gånger. Den Helige Athanasios själv började tvivla på om projektet verkligen var Guds vilja. I hagiografin sägs uttryckligen att Athanasios fruktade att han byggde ”av mänsklig iver snarare än av gudomlig kallelse”.

I ett avgörande ögonblick gör Athanasios något anmärkningsvärt: han överger klostret och går ut i öknen, besluten att upphöra med bygget. Motiveringen i traditionen är tydlig: ”Om Herren inte bygger detta hus, skall jag inte fortsätta.”

På vägen möter den Helige Athanasios en okänd kvinna, som tilltalar honom vid namn. När han frågar vem hon är, svarar hon att hon är Guds Moder, Athos skyddsvärn och beskydd. Hon förebrår honom milt: ”Varför överger du det som min Son har anförtrott dig?”

Som tecken slår hon sin stav i klippan, och en källa springer fram – den källa som än i dag visas i den Stora Lavran. Budskapet är tydligt: Bygget är inte Athanasios verk. Det är Kristus själv, genom sin Moder, som bygger huset.

Efter detta återvänder helgonet, men nu med ett förändrat sinne: med större asketisk stränghet, med tydligare gemensam lydnad, med mindre tillit till kejserligt stöd.

Bygget fullbordas – och Lavran blir normbildande för hela det athonitiska klosterväsendet. Hagiografin gör här en teologisk poäng: När den Helige Athanasios slutade ”bygga”, började Herren bygga!

Hur mycket kan vi inte som församling lära oss av detta helgons förhållningssätt? Måtte vi genom hans förböner lära oss denna läxa!

Jag vill lyfta fram tre händelser i vår lilla och obetydliga församling av särskild

betydelse från år 2025.

Den första händelsen var att 2025 markerar 1700 års jubiléet av det Första Ekumeniska konciliets år 325. Redan tidigt under året så funderade vi på hur vi bäst skulle ihågkomma denna stora händelse i ett församlingssammanhang.

Eftersom det Första Ekumeniska konciliets avslutades 25 aug/7 sep så beslöt vi att detta datum, som dessutom var på en söndag, vore mest lämpligt för en Teologisk afton om just Treenigheten.

Eftersom konceptet med teologisk afton varit så lyckat så har vi redan förberett två riktigt djupa teman att ta upp under 2026. Det första är kristologin vid den Fjärde Ekumeniska konciliets i Kalcedon 451, som skapade splittringen med de s.k. orientaliska kyrkorna. Och det andra temat är kyrkorätt och kanonistik, som kanske är den Ortodoxa kyrkans mest missförstådda ämne.

Den andra händelsen under året 2025 har varit den stora glädjen att vi har fått så många nya, speciellt unga, som kommit till våra gudstjänster. I skrivande stund har vi nu 16 katekumener som undervisats med längre teologiska teman på fredagskvällar. Det är ju alldeles underbart att 15-20 unga personer ses för två timmars undervisning om den Ortodoxa kyrkans syn på Guds Moder eller vilka de Heliga Änglarna är en fredagskväll!

En tredje fantastisk händelse 2025 är att vi genom mångas hjälp, gåvor och förböner, lyckats med att starta en renovering av vårt församlingskök. Köket har ju inte någonsin renoverats från grunden sedan det byggdes på slutet av 1960-talet och nu äntligen, genom allas hjälp har vi fått fart på detta.

Förutom dessa välsignelser så har vi också fått fina gåvor till vår kyrka, som nya tyger till det Heliga Bordet (altaret) och ett nytt draperi för de Vackra dörrarna.

Med denna glädje kan vi nu lämna 2025 och blicka fram mot Kristi födelse, den Ortodoxa julen, och firandet av Herrens dop, Theofania. Sedan får vi med förtröstan se vad 2026 kommer att föra med sig för välsignelser!" Om Herren icke bygger huset, så arbeta de förgäves, som bygga därpå" (Psalt.126:1 LXX)

Fader Anders, er ständige förebedjare

METROPOLIT KYPRIANOS FYRA PASTORALA BESÖK I SVERIGE UNDER 2025

Under 2025 har vi i Stockholms ortodoxa stift haft den stora välsignelsen att vid fyra tillfällen ta emot vår käre Metropolit Kyprianos från Grekland. Hans besök har präglats av andlig vägledning, liturgisk glädje och stärkta band mellan våra församlingar och vår heliga synod.

Vid samtliga besök har Metropolitens tagits emot med gudstjänsten för mottagande av biskop i Heliga Konstantin och Helenas kyrka i Värberg. Han har vidarebefordrat välsignelser och hälsningar från vår Årkebiskop Kallinikos och de övriga biskoparna i synoden samt från våra bröder och systrar i Grekland. En Trisagion har firats vid Biskop Johannes grav, och därefter har det bjudits på måltid och gemenskap.

Under de pastorala besöken har hierarkiska gudomliga liturgier firats i både Heliga Konstantin och Helenas kyrka i Värberg och i Heliga Philotheis kloster. Besöken har genomförts under året till Heliga Philotheis festdag i februari, i mars för att ta emot en ny församling i Borås samt till Heliga Konstantin och Helenas dag i maj. Metropolitens kom även till det dyrbara Korsets upphøjelse i september och söndagen efter firades Nordens helgon då Johannes Jyllhed och Daniel Jernlilja vigdes till läsare.

Metropolitens predikningar har varit djupt teologiska och samtidigt pastoralt nära. Han har talat om korsets mysterium, om vikten av bön och tacksamhet och om vårt släktskap med Gud genom Nattvardens mysterium. Han har betonat vikten av att leva ett liv i Kristus, i ödmjukhet, bot och kamp mot våra lidelser.

Metropoliten har vid varje besök besökt Skogskyrkogården och firat Trisagia vid församlingsmedlemmars gravar, hållit enskilda samtal för bikt och andlig vägledning samt haft möten med prästerskapet, där aktuella frågor i synoden och i det svenska stiftet diskuterats.

En så kallad *Synaxis* har genomförts vid varje besök – en samling med andlig undervisning då Metropoliten talat utifrån texter och bjudit in till samtal och reflektion, ofta genom berättelser om helgon, mirakler och exempel från det andliga livet. Han har betonat vikten av att tacka Gud i allt, att leva i lärjungaskapets anda och att bära sitt kors med tålamod. Hans undervisning har varit både tröstande och uppfordrande, och har gett näring åt de troendes andliga kamp.

Metropolit Kyprianos pastorala närvaro i Sverige har varit en källa till stor glädje och välsignelse för oss alla. Genom sina besök har han stärkt vår tro, fördjupat vår förståelse av det ortodoxa livet och fört oss närmare vår synod i Grekland. Vi tackar Gud för vår biskop och herde, och ber att Herren må ge honom många år i hälsa och kraft. Vi ser med förväntan fram emot nästa besök i mars 2026.

MOTTAGNING AV FÖRSAMLING I BORÅS

Med välsignelse från Ärkebiskop Kallinikos och biskoparna i vår heliga synod, gjorde Metropolit Kyprianos av Oropos och Fili, Locum Tenens i Stockholms Ortodoxa stift, ett extra pastoralt besök i Sverige i år för att ta emot församlingen tillägnad Theotokos avsomnande i Borås och dess präst, Fader Ioannis Nikolaidis, till vår heliga synod.

Efter att Fader Ioannis ansökan hade godkänts av den heliga synoden vid dess ordinarie möte den 5/18 mars 2025, åkte Metropolit Kyprianos till Sverige för att se till att församlingen i Borås, som för ett år sedan hade brutit alla kyrkliga förbindelser med Patriarkatet av Konstantinopel, skulle få möjlighet att vara kyrkligt aktiv under återstoden av fastan och Påsken.

Torsdagen den 7/20 mars välkomnade församlingsmedlemmarna i Heliga Konstantin och Helenas kyrka i Stockholm Metropolit Kyprianos med glädje över hans oväntade återkomst, bara en månad efter hans sedvanliga vinterbesök.

Fredagen den 8/21 mars firades gudstjänsten med den tredje delen av Akatistoshymnen till Theotokos på grekiska och svenska i Heliga Konstantin och Helenas församling i Stockholm.

Lördagen den 9/22 mars, högtiden för de heliga fyrtio martyrerna av Sebaste, firade Metropolit Kyprianos hierarkisk liturgi i Heliga Konstantin och Helenas församling i Stockholm med församlingens präster Fader Anders, Fader Stefanos och Fader Alexander samt hierodiakonen Fader Theocharis.

På eftermiddagen reste Metropoliten till Borås tillsammans med Fader Alexander, Moder Magdaleni från Heliga Philotheis kloster, två nunnor från Heliga Änglarnas kloster i Grekland och två lekmän.

Metropolit Kyprianos välkomnades till Theotokos avsomnandes församling av Fader Ioannis och ett antal av hans församlingsmedlemmar. Efter gudstjänsterna Thyranoxia och Vesper upptogs Fader Ioannis

och hans församlingsmedlemmar formellt till vår synod i enlighet med den ordning som föreskrivs i vår kyrka.

På söndagen för det heliga Korsets vördnad, den 10/23 mars, firades Orthros och hierarkisk gudomlig liturgi av Metropolit Kyprianos, Fader Ioannis och Fader Alexander. Församlingen serverade sedan alla en agape-måltid.

Mitt under den stora fastan, och i synnerhet på den dag då Kristi dyrbara kors vördas, tog våra bröder och systrar i församlingen Theotokos avsomnade upp bekännelsens kors och troheten till vår kyrkas traditioner.

Må den allra heligaste Theotokos skydda, stärka och trösta dem, och må det livgivande Korsets nåd vägleda denna välsignade församlings nya väg. Ära åt Gud för allting!

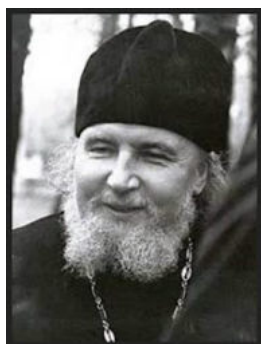

SYNAXIS: HUR FINNER VI FRID I VÅRA SOCIALA RELATIONER?

SYNAXIS MED METROPOLIT KYPRIANOS

HELIGA KONSTANTIN OCH HELENAS FÖRSAMLING, FEBRUARI 2025

Under Metropolit Kyprianos besök i Stockholms Ortodoxa stift i februari 2025 genomfördes som vanligt en sk *Synaxis* när Metropolitens talade utifrån några andliga texter och inbjöd de deltagande till att bidra med frågor eller egna erfarenheter.

Metropoliten läste en text som handlade om en händelse i Fader Dmitrij Dudkos liv. Han var en rysk-ortodox präst som verkade i det ateistiska Sovjetunionen på 1970-talet. Det knackade på Fader Dmitriis dörr en sen kväll och en gammal kvinna stod där och bad honom att ge Nattvard till en person som var döende samma kväll. Hon gav honom adressen där den sjuke bodde och han tog Mysterierna och begav sig dit. Personen som öppnade dörren började skrika när han såg en präst utanför dörren:

”Försvinn härifrån! Jag är ateist, jag vill inte ha med präster att göra! Jag har inte bett dig komma!”

Fader Dmitrij protesterade: ”Det var en äldre dam som kom och bad mig komma, det är därför jag är här!”

Ateisten fortsatte skrika: ”Vi har ingen gammal dam här! Försvinn!”

Då fick Fader Dmitrij syn på ett foto inne i lägenheten och kände igen damen på fotot: ”Det var hon på fotot som bad mig komma hit!”

Ateisten svarade: ”Du ljuger! Damen på fotot är min mor som varit död i nio år!”

”Tro mig” sade Fader Dmitrij, ”det var hon som bad mig komma! Hur skulle jag annars veta?”

Mannen brast då plötsligt ut i en snyftning och sade: ”Åh, mor! Du sade till mig innan du dog: ’Jag kommer att stå som medlare mellan dig och Gud och jag kommer inte att låta dig dö i ateism och du gjorde det mamma... Fader, jag är så berörd. Jag ber dig, gå inte. Innan jag tar emot Nattvarden vill jag bikta mig.’”

Mannen biktade sig en lång stund för prästen, alla sina hädelser, synder, lidelser och fel. Efter det mottog han Nattvarden och en stund senare lämnade han den här världen.

Hans helgade mor hade funnit närhet till Gud mitt i brinnande ateism och hon bad ständigt för sin sons själs frälsning. Det är en sann god mor!”

Metropoliten sade att ett barn är en stor gåva från Gud och föräldrarna har ansvaret att ge barnen tillbaka till Gud helgade och välsignade.

Föräldrar bör tala mer med Gud om sina barn än vad de talar om Gud med barnen. Föräldrarna bör be på sina knän för sina barn, be Paraklesis och Akatistoshymnen till Guds moder så att både föräldrar och barn blir upplysta av Gud och det är bra om de ger barnen andliga upplevelser genom ikonerna, rökelse, oljelampor, bön i hemmet och i kyrkan.

Det är inte bra om föräldrarna tvingar barnen att komma till kyrkan, de bör bara uppmuntra dem. Om de är för trötta för att stiga upp på morgonen för att följa med till kyrkan så är det bättre att låta dem stanna hemma än att det blir tjat och uppstår en konflikt. Hur ska då föräldern sedan kunna be i kyrkan om de har bråk med barnen på morgonen? Barnet kommer också att förknippa kyrkan med något negativt om de blir tvingade att gå dit och så fort de är stora nog att välja sin egen väg kommer de inte mer till kyrkan.

En gudfar eller gudmor har ett mycket större ansvar för det barn de anförtratts i dopet än vad de flesta förstått. En gudmor eller gudfar bör delta i barnets uppfostran och ge det kristen undervisning. Många ser det som en hedersbetygelse eller man blir tillfrågad av en vän att bli det. Man bör inte själv erbjuda sig att bli gudfar eller gudmor åt någon och om någon frågar om man kan bli det måste vi överväga om det är möjligt för oss att ta det stora ansvaret. Om tex barnets föräldrar inte kommer till kyrkan, kommer de då låta barnet komma och kommer de tillåta att gudfar eller gudmor ger barnet kristen undervisning? Om svaret är nej bör vi hellre avböja en förfrågan från en sådan familj. En gudfar eller gudmor bör inte bara ge någon present till sitt gudbarn då och då, utan kunna finnas där som stöd för barnet och tex kunna ta med det ut på någon utflykt och göra saker tillsammans med det så att det har en annan vuxen som stöd. Vi bör också be extra för de gudbarn vi fått i dopet, lämna deras namn att åminnas i Liturgin, osv.

Metropoliten talade också om vikten av hur vi använder vår tid, att vi inte slösar bort den på onödiga eller syndfulla saker utan att föräldrar spenderar tid med sina barn och inte sitter i timmar framför en skärm eller mobiltelefonen. Tiden är en stor gåva från Gud som Han ger oss varje dag för att för att närma oss Honom mer, tacka Honom genom våra gärningar och tjäna våra familjemedlemmar och varje medmänniska. Vi kommer att få svara inför Gud för hur vi använt vår tid. Ett gott exempel på hur vi ska använda vår tid är att besöka dem som är sjuka, och inte bara tänka på vår egen bekvämlighet, att vi är trötta och behöver vila osv.

För att vi ska kunna leva tillsammans i frid, särskilt i en familj, hjälper oss uttalandena från ökenfädernas värdefulla visdom, som gäller för oss fortfarande, även för dem som lever i världen.

Den Helige Barsanufios levde i Gaza på 500-talet på Helige Seridos klosters område som eremit. Han svarade skriftligt på andliga frågor och gav tre råd hur man kan leva tillsammans med andra i frid:

- 1) Självförebåelse
- 2) Avskära sig sin egen vilja för en annans skull/Lydnad
- 3) Ödmjukhet: att sätta sig själv lägre än allt skapat

Om vi anstränger oss i övningen (askesen) av självförebåelse, avskärande av vår egen vilja och i ödmjukhet, kommer vi att märka att det ger oss inre frid och ett familjeliv och socialt liv som inte längre framkallar konflikter och klagomål när vårt program förändras, när vi har svårigheter och prövningar och vi kan överlämna allt till Gud med tålamod och hopp.

Den Helige Antonios såg alla fiendens fällor ligga utlagda och frågade vem som kunde undkomma dem och fick höra en uppenbarelse från Gud som svarade: "Ödmjukheten".

Ödmjukheten har ett namn: Det är Kristus själv. Kristus säger i Matteus Evangelium 11:29: "...lären av mig, ty jag är saktmodig och ödmjuk i hjärtat". När vi blir delaktiga i Gud blir vi delaktiga i Ödmjukheten och blir själva ödmjuka. Hur blir vi "delaktiga i Kristus"?

Genom att öva oss i ödmjukhet, tex genom ett ”fattigt” och enkelt yttre beteende, att inte vilja väcka uppmärksamhet med hur vi klär oss, att inte köpa många eller onödiga saker, bil eller hus. Vi har publiken som förebild men främst Kristus själv som gav oss Sitt exempel när Han tvättade lärjungarnas fötter och sade till dem att göra likadant för varandra. Han led och korsfästes och vi måste följa samma väg för att uppnå vår egen uppståndelse.

TACKSAMHET FÖR HALVA SVAMPEN

En eftermiddag gick en munk upp på en bergstopp för att be aftonbön. På vägen fann han en vit svamp och tackade Gud för den sällsynta gåvan. Han planerade att plocka den på vägen tillbaka och göra den till sin kvällsmat. ”Om någon frågar mig om jag äter kött,” tänkte han, ”ska jag säga att jag gör det varje höst!”

När han kom tillbaka fann han svampen halvt krossad; något djur måste ha trampat på den. Han sade: ”Det verkar som att detta är den mängd det var meningen att jag skulle äta.” Han tog den och tackade Gud för Hans försyn — för den halva svampen.

Lite längre ner fann han ytterligare en halvsprucken svamp och böjde sig för att plocka den för att fullborda sin måltid. Men den var rutten — kanske till och med giftig — så han lämnade den och tackade åter Gud, denna gång för att ha skyddat honom från skada.

Han återvände till sin hydda och åt endast den halva svampen. Nästa morgon, när han steg ut, möttes han av en syn: hela området var fyllt med vackra svampar. Och han tackade Gud.

Ser du: han tackade Gud för det hela och för det halva, för det goda och för det dåliga, för den ena och för de många. Tacksamhet för allt.

DEN HELIGA TREENIGHETENS FÖRSAMLING I UMEÅ

*”Där två eller tre är församlade i mitt namn,
där är jag mitt ibland dem.” (Matt.18:20)*

Detta gäller givetvis också när fler samlas, men dessa ord känns starkast i små församlingar.

Sedan Korsupphöjelsen, 2024 har tre rätttroende kristna församlat sig i Umeå. Det började med att Pelagía Troutneva lämnade de heliga apostlarnas Petrus och Paulus församling (MP), i samma stad. Några månader senare gjorde också Ansgar Jörgenfelt och John (Johannes) Valter Svanlund detsamma. Ansgar och Johannes åkte ner till Stockholm för att fira Korsupphöjelsen i Heliga Konstantin och Helenas församling och möta Hans Eminens, Metropolit Kyprianos. Utan att ha haft kontakt med Pelagía i flera månader, fann Ansgar och Johannes att hon också hade kommit. Vi blev mycket glada och efter hemkomsten till Umeå började vi träffas varje söndagsmorgon för att fira Tredje och Sjätte Timmarna samt Typikan med Metropolit Kyprianos välsignelse. På onsdagskvällar träffades vi för att sjunga Paraklesis till den allraheligaste Theotokos.

I februari 2025 välsignade Metropolit Kyprianos att vår lilla för-

samling i Umeå skulle tillägnas den Heliga Treenigheten. Eftersom vi inte har någon präst på plats, åker vi oftast vid stora kyrkofester till Stockholm (635 km enkel väg) för att delta i den Gudomliga liturgin, bikta oss, få Nattvard och uppleva gemenskapen med den stora församlingen där.

Att fira vår första församlingsfest (Annandag Pingst, den Helige Andens dag) längtade vi efter. När Metropolit Kyprianos välsignade Fader Alexander Hahr komma till oss,

började vi noggrant förbereda allt inför denna festdag. Våra bröder och systrar i Kristus från Stockholm, Fader Anders med Presbyter Britt, Moder Magdaleni och Syster Lydia från Heliga Philothei Ortodoxa kloster har alla hjälpt oss, för att första liturgin i Umeå skulle kunna bli möjlig.

Måndagen den 9 juni 2025, fick vi äran att fira vår första liturgi i Umeå hemma hos Pelagía med Fader Alexander samt våra kära gäster från Stockholm: läsarna Peter och Johannes samt Margarita. Efter en festlig måltid gick vi alla ut för att promenera längst den vackra Nydalasjön. Det var fantastiskt väder: soligt och varmt med ljuvlig sommargrönska i skogen och glittrande vatten i sjön. Efter lite fika med kaffe och hembakade vanilj- och kanelbullar åkte vi till Backens kyrkogård. Där hade vi Trisagiongudstjänst vid Halvard Jörgenfelts grav (Ansgars son som olyckligt dog förra året på förskolan).

När vi bor så långt från den stora församlingen i Stockholm blir en sådan dag så betydelsefull och minnesvärd för oss! Vi är så glada att vi håller ihop här i Umeå, att Gud ser vår iver att stå i den sanna ortodoxa tron och att Han inte lämnar oss. Ära åt Gud!

Följ oss gärna på Facebook där vår församling har en egen sida ”Den Heliga Treenighetens församling, Umeå”, där vi publicerar värdefull information om högtider, helgons liv och utdrag från predikan som vi får av våra kära präster Fader Anders Åkerström och Fader Alexander Hahr.

Pelagía Troutneva

TEOLOGISK AFTON I VÄRBERG OCH ANGÅENDE DEN ”EKUMENISKA VECKAN”

Mellan den 18-24 augusti 2025 arrangerade Sveriges kristna råd den Ekumeniska veckan i Stockholm för att högtidlighålla hundraårsminnet av det stora ekumeniska Stockholmsmötet från 1925. Bland inbjudna gäster märktes särskilt patriarken Bartholomeos, patriark av Konstantinopel, den romersk-katolske ledaren för Kristen enhet ärkebiskop Flavio Pace och den syrisk-ortodoxe patriarken av Antiokia Mor Ignatius Aphrem.

Med anledning av detta ville vårt stift uppmärksamma de problem den ekumeniska rörelsen för med sig i världen och Sverige och lyfta blicken mot vad vi borde fira, nämligen att det i år är 1700 år sedan det Första ekumeniska konciliets genomfördes. Stiftet beslutade tidigt att vi skulle fira detta på årsdagen av konciliets avslutande och den stora festbankett Helige Konstantin den Store höll för konciliets biskopar den 25 aug/7 sep med en teologisk afton i församlingshemmet.

Fader Anders Åkerström skrev först en inledande artikel på vår hemsida i början av juli månad som satte Stockholmsmötet 1925 i dess historiska kontext och hur det kom sig att representanter från den Ortodoxa kyrkan deltog. Artikeln tog sedan sikte på att så enkelt som möjligt beskriva vad den ekumeniska rörelsen är och hur den har utvecklats och varför man som ortodox kristen inte kan delta.

Denna artikel följdes sedan upp med två andra artiklar den första för att bemöta reklam för den Ekumeniska veckan från Konstantinopels patriarkat där den Ekumeniske patriarken utmålades som ”ortodox-

ins överhuvud” och sedan en artikel specifikt om ortodox kyrkosyn.

Efter den Ekumeniska veckan följdes sedan detta upp med en fjärde artikel om veckan med bilder från möten och ekumeniska gudstjänster.

För att förbereda den teologiska aftonen så publicerades ett frågequiz på sociala medier om Treenighetsteologi, där man skulle svara sant eller falskt på 10 påståenden. Efter svaret på varje påstående så fick man en respons på svaret och vad som var Niceas teologi. Frågequizet ökade engagemanget för teologi och spreds långt utanför vår församlings och kyrkas gränser. Det visade sig att många hade svårt att särskilja Arianism från ortodoxi.

Den 25 aug/7 sep ägde sedan den teologiska aftonen rum i församlingshemmet i Heliga Konstantin och Helenas Ortodoxa kyrka. Fader Anders två timmar långa föredrag om det Första Ekumeniska konciliet, dess historia och dess teologi, filmades och lades sedan ut på YouTube för alla som är intresserade: www.youtube.com/@ortodoxi.

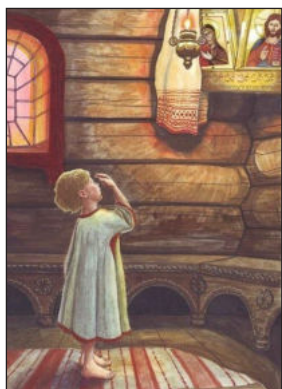
Artiklarna kan läsas här: www.ortodoxakyrkan.se/nytt/categories/kyrkosyn-ecklesiologi

DEN RENA TRON: ETT BARN'S KORSTECKEN

Det var under påsktiden, några månader efter att jag för första gången trätt in i en ortodox kyrka, som jag befann mig i ett kloster i Grekland. En dag gav vi oss ut på pilgrimsfärd, och jag färdades i bil tillsammans med några nunnor.

När vi kom fram till klostret dit vi skulle mötte vi där framför oss en familj med sina barn. En av nunnorna stack stilla handen i fickan,

tog fram några små laminerade ikonbilder och närmade sig barnen med ett leende. Hon räckte var och en en ikon – en enkel gåva.

Och då såg jag något som genomborrade mitt hjärta.

Ett barn, inte mer än fem år gammalt, tog emot ikonerna i sina små händer. Med en allvarlighet långt bortom sin ålder gjorde han korstecknet, kysste ikonerna med ren hängivenhet och tryckte den mot sitt bröst, som om han höll

himlens allra dyrbaraste skatt.

I det ögonblicket fylldes mina ögon av tårar. Jag hade aldrig sett ett så litet barn stråla så i tro. Synen överväldigade mig, och än idag, när jag minns det, är mina kinder våta av tårar.

Varför rörde det mig så djupt?

För i det barnet såg jag vad min egen själ längtade efter: en oskyldig kärlek till Kristus, en oskuld orörd av stolthet eller tvivel, en hängivenhet som inte kom ur studier eller kamp, utan ur hjärtats rena jord. Jag hade kommit till ortodoxin tyngd, sårad, sökande – och här, i ett barns enkla handling, anade jag trons fullhet, den tro jag själv ännu höll på att lära mig ta emot.

Barnen avslöjar för oss Guds rike. Deras kärlek är odelad, deras tillit fullständig, deras glädje oförställd. Herren själv sade: ”Om ni inte blir som barn, kommer ni inte in i himmelriket.” Den dagen förstod jag Hans ord med ny klarhet.

Jag sade till mig själv, med bävan: Om jag någonsin får barn, ska jag uppfostra dem så här – med Kristi kärlek skriven i deras hjärtan, med korset som deras första språk, och med helgonens ikoner som deras vänner.

Klostret, pilgrimsfärden, ikonerna – allt var heligt. Men den heligaste syn jag mottog under den påsktiden var ett barn som höll Kristus mot sitt hjärta, och lärde mig jag utan ord vad det innebär att tro.

JMH

PRAKTISKA TIPS FRÅN ARKIMANDRIT ALEXIS

UR TIDNINGEN ”THE SHEPHERD” SOM GES UT AV
ST. EDWARD BROTHERHOOD I BROOKWOOD, ENGLAND

Efter Kristi födelses fest följer Theofania, vår Frälsares dop, och därefter, i januari, en rad monastiska helgon, när vi närmar oss början av fastans Triodion-period. Detta speglar förstås att Frälsaren efter sitt dop gick ut i öknen där Han blev frestad.

Men det är också en viktig varning till oss som är vuxna konvertiter till den ortodoxa tron. Många tycks tro att så snart man är döpt, är allt klart. Vissa går till och med så långt att de upphöjer sig själva till lärare i ortodoxi. De följer inte Frälsarens väg, utan lutar sig tillbaka på sina inbillade meriter. De ser inte ens vad döpta spädbarn går igenom: efter dopet måste de lära sig, undervisas, fostras i det kristna livet, kämpa och möta frestelser. Detta gäller även dem som döps i vuxen ålder och bör inte glömmas.

UNGDOMSKONFERENS I ENGLAND

St. Edwards kyrka i England ligger på en enorm skogskyrkogård och församlingen där betjänas av fem flitiga munkar. Församlingen, våra bröder och systrar i Kristus, består av djupt troende Sann Ortodoxt Kristna. Det är med stort nöje som jag fick lära känna dem på Youth Retreat i juli 2025.

Första dagen på Youth Retreat berättade en av munkarna (och körledaren) fader Thomas om vilka kyrkans gudstjänster är och om dess liturgiska böcker. Vi blev senare uppdelade i grupper och fick för uppgift att forska kring dessa gudstjänster och hålla presentationer om dem.

Vi, som bestod av ungefär 20 ungdomar mellan 17–30 års ålder, bodde i en ombyggd kvarn en bit bort från kyrkan. I den ombyggda kvarnen, som låg i en annan skog, blev vi upppassade av ett par ryska kvinnor som lagade god mat åt oss. Fader Daniel och Fader Alexander undervisade om gudstjänsterna och svarade på våra trosfrågor i allmänhet.

Vi åkte på utflykt till Shaftesbury, där St. Edwards relikier hittades och där berättade Fr. Thomas och Fr. Niphon om hur det gick till när relikerna hittades. Vi åkte även till borgen där St. Edward led martyrdöden och fick lära oss om hans liv. Borgen är idag en stor och häftig ruin som ligger i ännu en vacker medeltidsstad.

Varje dag åkte vi till Kyrkan på morgonen för delta i Orthros, ibland även liturgi, medan vi bad Completoriet tillsammans på kvällen utan munkarna.

Min goda vän Mark från England hade detta att säga om konferensen: "I hope it happens next year because I am looking forward to going!" Jag håller med honom, jag hoppas att åka igen nästa år!

Johannes Jyllhed

Corfe Castle, där Hl. Edward led martyrdöden

NYA IKONVÄGGMÅLNINGAR I HELIGA PHILOTHEIS KLOSTER

I somras kom två nunnor från Heliga Änglarnas kloster i Grekland till Heliga Philotheis kloster i Sverige, för att sätta upp de ikonväggmålningar i Helige Nikolais kapell som våra nunnor hade beställt från dem. Sydväggen består av skandinaviska helgon från tiden före schismen (se baksidan av tidningen), medan nordväggen till största delen utgörs av kvinnliga missionshelgon som varit verksamma i Västeuropa. På bakre väggen finns några älskade ryska helgon som på sitt eget sätt har spridit Evangeliet. En av dessa ikoner, föreställande Helige Alexander Jakobson, är den första i sitt slag, eftersom han är ett relativt okänt helgon i vår tid. Hans liv återges nedan.

HELIGE ALEXANDER JAKOBSON DEN NYE RYSKE MARTYREN

av Ivan Mikhailovich Andreev

År 1929 i det fruktansvärda koncentrationslägret Solovki,¹ började skörbjugg sprida sig kraftigt från slutet av vintern och mot våren hade antalet drabbade bland de 18 000 fångarna i lägrets fjärde avdelning (den som låg på själva Solovki-ön) nått 5000.

Jag, som var en fängslad läkare, erbjöds, utöver mitt vanliga arbete, att ta ansvar för en av de nya skörbjuggsbarackerna med 300 fångar.

När jag kom till denna barack möttes jag av en ung judisk sjukvårdare med ett mycket vackert och livligt ansikte. Han visade sig vara fjärdeårsstuderande på läkarutbildningen. Att ha en så kvalificerad medhjälpare var mycket sällsynt och en enorm hjälp.

1. Platsen för det ryskortodoxa Solovetskijklostret, grundat på 1400-talet. Öarna fungerade som fångläger i det sovjetiska gulagsystemet.

*Solovki-klostret som förvandlades till ett
koncentrationsläger*

Alexander Jakovlevitj Jakobson (så hette han) gick runt hela baracken med mig och visade mig alla patienterna. Om var och en berättade han i detalj om diagnosen och sjukdomens karakteristiska drag.

Patienterna var alla i mycket allvarligt tillstånd. Deras tandkött var fulla av var och höll på

att ruttna av skörbjuggsgangrän, de hade enormt svullna leder och blödningar från skörbjugg i form av blå fläckar på extremiteterna—detta var vad som först syntes vid en hastig undersökning. Vid en noggrannare granskning visade det sig att många hade allvarliga komplikationer i de inre organen, svåra ögonsjukdomar och så vidare. Av sjukvårdarens förklaringar förstod jag att han visste exakt vad som var vad i sjukdomarnas symtomatologi och han ställde korrekta diagnoser och prognoser.

När jag fick veta att Alexander arbetade utan avbrott i tjugofyra timmar i sträck, skickade jag honom för att vila och började själv gå runt och undersöka patienterna. I deras sjukdomshistorik var alla personuppgifter registrerade, det vill säga förnamn, efternamn, födelsedatum och födelseort och så vidare; diagnosen var angiven och subjektiva klagomål noterade.

Med tanke på det enorma antalet patienter tvingades jag undersöka dem mycket hastigt och göra ytterst kortfattade anteckningar. Trots detta avslutades min undersökning, som började klockan åtta på morgonen, först klockan tre på natten, med två halvtimmespauser för lunch och middag.

Nästa dag kom jag åter till baracken klockan åtta på morgonen och fann Alexander, som redan hade gått runt till alla patienter, fyllt i alla mina ordinationer och samlat information om de allvarligaste fallen. Han hade arbetat från tolv på dagen till åtta på morgonen, det vill säga tjuugo timmar, återigen utan paus. Hans ansikte var svullet och bar tydliga spår av allvarliga slag.

Som svar på mina frågor berättade han följande: Klockan sju på morgonen hade baracken besökts av chefen för underrättelseavdelningen (GPU) i lägret. Denna chef var berusad. När han gick runt bland patienterna frågade han dem om de var nöjda med läkaren och sjukvårdaren. Några av de sjuka fångarna sade att läkaren bara kommit sent på kvällen, "kastat ett öga" och "snabbt" tittat på "några" av patienterna "utan att ge någon hjälp till de svårt sjuka", medan sjukvårdaren hade kommit till arbetet först klockan tolv dagen innan.

Utan att undersöka om dessa klagomål var rättvisa eller inte och utan att begära några förklaringar från sjukvårdaren, slog chefen honom flera gånger i ansiktet och beordrade mig, som ansvarig läkare för denna sektion, att komma till honom klockan tolv "för en förklaring".

"Alexander Jakovlevitj," sade jag till sjukvårdaren, "du vet att jag måste gå till ett förhör. Du ser själv hur många svårt sjuka patienter det finns. Även om du redan har arbetat i 24 timmar, skulle du kunna arbeta ytterligare två eller tre timmar tills jag kommer tillbaka—om jag kommer tillbaka—från förhöret?"

"Naturligtvis, doktor," svarade sjukvårdaren milt. "Jag stannar kvar och ser till de svårt sjuka."

"Snälla gör det, för du ser ju vad som är vad även i de mest komplicerade fallen och jag kan bara varmt tacka dig för din hjälp. Och från min sida ska jag försöka förklara för underrättelsechefen att han varit orättvis mot dig."

"Åh, bekymra dig inte om mig," utbrast sjukvårdaren livligt, "och försvara mig inte. Jag har fått utstå mycket svårare plågor utan någon skuld, och jag tackar bara Gud för dem. Minns vad den helige Johannes Chrysostomos sade: 'Ära vare Gud för allting.'"

"Är du kristen då?" frågade jag honom, förvånad.

"Ja, jag är en ortodox jude," svarade han med ett glatt leende.

I tystnad skakade jag hans hand och sade: "Nåväl, adjö. Tack. Imorgon talar vi. Be för mig."

"Var lugn," sade sjukvårdaren förtroligt. "Be ständigt till din skyddsängel under hela tiden du är på förhöret. Må Gud bevara dig, doktor."

Jag gick ut. På vägen bad jag till Herren, till Hans Allra Renaste

Moder, till den helige Nikolaos undergöraren och särskilt till min skyddsängel, i enlighet med Alexanders goda råd.

När jag gick in i underrättelsechefens kontor, för sista gången, vände jag mig i tankarna till min skyddsängel med bönen: "Försvara mig! Upplys mig!"

Chefen mötte mig tyst och strängt. Med ett finger pekade han på en stol. Jag satte mig.

"Berätta, när gjorde du dina ronder bland patienterna igår, och varför började din medhjälpare, den där judiske sjukvårdaren, arbeta först vid lunchtid?"

I tankarna, utan ord, kallade jag på min skyddsängel. Jag försökte vara lugn och berättade med jämn, stillsam röst, utan brådska, allt i detalj. Jag berättade att jag enligt direktiv från chefen för sanitetsavdelningen hade kommit till baracken klockan åtta på morgonen. När jag fick veta att sjukvårdaren, efter att ha öppnat en ny avdelning, tagit emot 300 patienter och förberett allt inför min ankomst, hade arbetat utan avbrott i ett helt dygn, skickade jag honom för att vila några timmar medan jag själv tog över ronderna bland patienterna. Mina ronder pågick från åtta på morgonen till tre på natten. Den sista gruppen patienter på vinden undersökte jag först mellan två och tre på natten. Sjukvårdaren, efter sitt oavbrutna 24-timmarsskift, efter att ha sovit endast tre eller fyra timmar, kom åter till arbetet igår klockan tolv och arbetar nu återigen utan avbrott under ett andra 24-timmarsskift, ända fram till detta ögonblick.

"Vad klagar de där svinen på då?" avbröt chefen mig. "Säg till de där oduglingarna att jag sätter dem i isolering!"

"Det är inte deras fel," svarade jag. "De kände ju inte till arbetsförhållandena. De sade sanningen, att sjukvårdaren kom till dem på vinden klockan tolv, och att läkaren gjorde sina ronder först klockan två på morgonen."

"Nåväl," sade han, kliade sig i huvudet och gäspade, "nåväl, gå."

När jag kom ut från förhöret gick jag genast till baracken. Där fann jag chefen för sanitetsavdelningen, en läkare som efter att ha avtjänat sitt straff för ett brott (en abort som slutade med döden) stannade kvar

för att arbeta som "fritt anställd."

Chefen för sanitetsavdelningen skrek åt sjukvårdaren på grund av något som inte stod rätt till. "Vilken skandal att komma så sent till arbetet," ropade han åt mig. Jag förklarade, och han gick därifrån.

"Varför är han så arg på dig?" frågade jag Alexander.

"För att det luktar starkt här. Jag förklarade för honom att nittio procent av patienterna har variga sår. Då skrek han: 'Tyst!' Och sedan kom du in."

"Gå och sov," sade jag till honom. "Kom klockan sex i kväll."

* * *

Länge hade jag velat lära känna Alexander bättre och ha ett hjärtligt samtal med honom; men eftersom vi var så extremt upptagna och utmattade, lyckades vi inte göra detta på länge.

En gång, dock, på firandet av Guds Moders födelse, lyckades jag under förevändning av en inspektion av en avlägsen arbetsplats ordna så att vi båda blev tilldelade uppgiften tillsammans. Tidigt på morgonen kom jag med honom från Solovki-klostret, längs St. Sabbatius-vägen, och efter att ha gått flera kilometer vek vi av från vägen in i en tallskog.

Det var en underbar, klar och varm höstdag, sådan som sällan förekommer på Solovki. I solens strålar glänste björkarna som ljusa fläckar av smält guld i tallskogen. Detta landskap, lik en vacker målning, ingav en stillsam, sorgsen andlig glädje till Guds Moders högtid. När vi kom in i skogens djup satte jag mig med Alexander på några stubbar, och jag bad honom berätta om sig själv. Här är vad han berättade:

Han var son till en köpman vid St. Alexanders marknad i St. Petersburg. När han förlorade sina föräldrar i tidig ålder började han gå sin egen väg i livet. Som andraårsstuderande vid medicinska fakulteten blev han bekant med, och vän till, en viss geolog, en jude som var tolstojan, som fångslade honom med sina berättelser om Leo Tolstoj och tolstojanernas

lära. Inte Tolstojs teologiska verk, utan hans berättelser och noveller gjorde ett starkt intryck på Alexander: "Gud är där kärleken är", "Vad människor lever av" och andra. Ett år senare, nu som tredjeårsstudent, blev han bekant med en gammal läkare som personligen hade känt Leo Tolstoj. Denna läkare, en övertygad ortodox kristen, förklarade för Alexander vad tolstojsekten egentligen stod för och avslöjade för honom "den Ortodoxa kyrkans omätbara skatt." Ett år senare döptes Alexander Ortodox kristen.

"Efter mitt dop," berättade Alexander, "kunde jag inte se på religiösa judar med likgiltighet. De ateistiska judarna, som nu är i majoritet, intresserade mig inte särskilt. Men de judar som trodde på Gud började framstå för mig som olyckliga människor i villfarelse, som jag hade en moralisk skyldighet att föra till Kristus. Jag frågade varför de inte var kristna. Varför älskade de inte Kristus?"

De dispyter och den predikan som den nyomvända juden höll blev kända, och Alexander arresterades.

"Vid ett av arbetsuppgifterna i lägret," fortsatte Alexander, "där jag arbetade med mycket tunga gemensamma sysslor, med timmerarbete, fanns en exceptionellt bestialisk chef. På morgonen och kvällen, före och efter arbetet, ställde han upp fångarna och beordrade dem att sjunga 'morgon- och kvällsböner': på morgonen 'Internationalen' och på kvällen någon slags sovjetisk sång med orden 'Alla vi som en man ska dö för Sovjetmaktens skull.' Alla sjöng, men jag kunde inte; jag var tyst. När chefen gick runt i leden märkte han att jag var tyst, och han började slå mig i ansiktet. Då sjöng jag högt, oväntat även för mig själv, medan jag såg upp mot himlen: 'Fader vår, som är i himmelen.'

Denna bestialiska chef blev rasande, kastade mig till marken och slog mig med sina klackar tills jag förlorade medvetandet. Efter att ha blivit frigiven från lägret fick jag en 'frivillig landsförvisning' till staden Vyatka."

"Nå, hur slog du dig ner i Vyatka?" frågade jag honom.

”När jag kom till Vyatka, en stad som var helt okänd för mig, frågade jag först var kyrkan låg. (Vid den tiden hade ännu inte alla kyrkor stängts.) När jag kom till kyrkan frågade jag om det fanns en ikon av den helige Tryfon av Vyatka, och när hans minne firades. De visade mig en ikon och sade att minnet av helgonet skulle firas nästa dag, den 8 oktober. Mitt hjärta slog extra hårt av glädje över att den helige Tryfon hade fört mig till sin stad på sin egen högtidsdag.

Jag föll på knä inför helgonets ikon och sade till honom att jag inte hade några vänner i Vyatka förutom honom och att jag inte hade någon annan att be om hjälp. Jag bad att han skulle ordna mitt liv och arbete för mig i Vyatka. Efter bönen kände jag i mitt hjärta en enkel och lätt stilla glädje—ett sant tecken på att min bön blivit hörd. När jag kom ut ur kyrkan efter nattgudstjänsten gick jag långsamt längs huvudgatan, med mitt lilla bylte under armen.

’Nå, min käre, har du just kommit ut från sjukhuset?’ hörde jag plötsligt en vänlig kvinnas röst säga. Framför mig hade en gammal, rund dam stannat, med en ren vit sjal på huvudet, blygsamt, rent och prydligt klädd, och hon såg på mig med klara, goda ögon.

’Nej, Matushka,’ svarade jag, ’jag har inte kommit från sjukhuset; jag har kommit från fängelset. Jag blev frigiven från koncentrationslägret och har skickats till Vyatka.’

’Åh, för vilka brott blev du straffad: för stöld, för rån eller mord?’

’Nej, för min tro på Gud, och för att jag, som jude, blev kristen,’ svarade jag.

Ett samtal uppstod. Hon bjöd in mig att komma in. I hennes rum var allt rent och välordnat och hela hörnet ovanför sängen var fyllt med ikoner, framför vilka tre lampor i olika färger brann. ’Imorgon är minnet av den helige Tryfon av Vyatka, vår stads försvarare och beskyddare,’ sade kvinnan och visade mig en liten ikon av helgonet. Jag föll på knä inför den och grät av tacksam glädje.

Så ordnade jag att få bo hos denna fromma änka och två dagar senare fann jag arbete som lastbilschaufför. Så levde jag i frid, ära åt Gud, i ett halvt år, men på våren blev jag åter arresterad och denna gång dömd till tio år, och kom till denna heliga ö Solovki. Nu är det den helige

Zosimas och den helige Sabbatius som hjälper mig med sina böner.”

I tystnad vandrade jag vidare med Alexander in i skogens djup. Plötsligt, helt oväntat, snubblade vi över ett gammalt, halvt förfallet kapell av sten, med fönster och dörr igenbommade. Brädorna var gamla och kunde lätt rivas bort med lite ansträngning.

Vi gick in i kapellet och såg på väggen en stor, gammal ikon av Guds Moder av Smolensk. Färgen på ikonen var avskavd och bara Guds Moders ansikte var tydligt bevarat— egentligen endast hennes kärleksfulla ögon.

Alexander föll plötsligt ner på knä inför denna ikon, höjde båda händerna högt och sjöng med hög röst: ”Det är i sanning värdigt att prisa dig salig, o Theotokos.” Han sjöng bönen ända till slutet. Något grep tag i min strupe och jag kunde inte sjunga med rösten; men hela min själ sjöng och jublade, medan jag såg på de två paren ögon: Guds Moders kärleksfulla ögon och Alexanders djupt bedjande ögon.

En månad efter denna vandring blev Alexander arresterad och bortförd, ingen vet vart. Arresteringen av en fånge slutade vanligen med arkebusering. Faktum är att professor S. V. Grotoff, som befann sig på

Solovki vid den tiden och kände Alexander Jakobson väl som en medmotståndare till sergianismen, vittnar om att han blev skjuten år 1930.

Nästan fyrtio år har gått sedan dess, men för mig framträder ofta med oförglömlig klarhet den underbara bilden av bönen från denne Ortodoxe judiske bekännare, inför ikonen av Guds Moder. Och jag hör hans glada röst genljuda med okuvlig tro och en flammande, djup längtan att förhärliga henne som är ”Ärorikare än kerubim...”

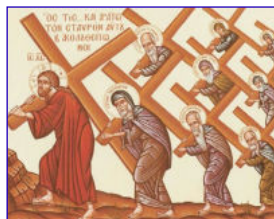

Andreev, Ivan Mikhailovich, *Russia's Catacomb Saints: Lives of the New Martyrs*. Edited by Seraphim Rose (Platina, CA: Saint Herman of Alaska Press), 1982.

KRISTI KORS SOM LEVNADSSÄTT

På söndagen efter det dyrbara Korsets upphöjelse, då även Nordens helgon firades, 15/28 september, höll Metropolit Kyprianos en homilia i slutet av Liturgin när han talade om dagens Evangelietext (Mark. 8:34-9:11) och innebörden av Jesu ord: "Om någon vill efterfölja mig, så försake han sig själv och tage sitt kors på sig; så följ han mig."

För att Adam och Evas syndafall i Paradiset skulle korrigeras antog Gud människogestalt och kom till jorden för att offra sig på Korset för våra synders skull, för att vår natur skulle bli helad och återställd till sin forna helighet. Om Adam och Eva hade lytt Guds bud så skulle de ha blivit gudomliggjorda genom Nåd. Kristus besegrade döden, djävulen och synden på Korset. Därför behöver vi också uppleva Korsets mysterium. Var och en av oss har sitt personliga kors som är vår kamp för vårt väsens helande. Helandet sker genom Kristi heliga Kropp och Blod och vårt personliga kors blir till Kristi Kors och Kristi Kors blir vårt kors.

Den som vill vara en sann kristen behöver försaka sig själv och följa Kristus och den förnekelsen är ett kors. Vi måste förneka och kämpa mot våra egna laster, synder, dåliga vanor och svagheter, framför allt vårt högmod. Vi har många laster: maktlystnaden, girigheten och njutningslystnaden. Om vi har lite självkritik så kan vi se att hela dagen försöker vi att undvika det som är obehagligt och vill bara ha saker som inte avskär vår egen vilja, men det är ett liv utan kors.

Korset vänder upp och ner på vårt egoistiska och förnuftsmässiga tänkande. Vi korsfäster vårt sjuka jag för att en helad och frisk människa ska uppstå, helig och välsignad. Kristi kors är ett levnadssätt. Om vi lever som Kristus vill är vi korsfästa med Honom. Kristi kärlek kräver att vi ska offra oss som Han gjorde utan att förvänta oss att få något tillbaka, utan lyda Guds vilja. Den gamla människan måste offras och korsfästas.

När vårt väsen med tiden helas genom livet på Korset med Kristus i centrum kommer vi att kunna säga som Aposteln Paulus: "Jag är

korsfäst med Kristus, och nu lever icke mer jag, utan Kristus lever i mig" (Gal. 2:19-20). En prästmunk såg Kristus på korset i en dröm och Kristus sade till honom: "Man stiger inte ner från korset utan andra tar ner en." Den kristne bör alltså inte själv stiga ner från korset för då kommer vi inte att få uppleva uppståndelsen.

Vi måste korsfästas för att sedan kunna uppstå. När vi har problem och svårigheter, är trötta, har någon sjukdom eller om någon vill oss illa, så får vi tänka på att vi inte ska stiga ner från korset. En person blev förolämpad av en annan men han bemötte prövningen på rätt sätt: han var tyst och hade tålamod, men han kände ändå en sorg och bedrövelse över det som hänt. När en sorg tar över vårt hjärta kan det bli en frestelse, därför bad han Gud att ta bort sorgen från hans hjärta och ge honom förlåtelse, förståelse och långmodighet.

Han steg inte ner från korset. Om han hade talat illa tillbaka till brodern skulle han ha stigit ner från korset. Han föll i en lätt sömn och såg i en dröm en äng med människor som var klädda i ljusa, skinande kläder och i mitten fanns en tron där Kristus satt. Människorna sjöng "Alla I som haven blivit döpta i Kristus haven iklätt eder Kristus. Alléluia." Han tog mod till sig och frågade någon där vilka alla dessa människor var. Han svarade: "När vi levde i världen gick vi igenom en flod av bedrävelser och svårigheter. På så sätt tvättades våra kläder och de blev så skinande rena. Prövningarna på jorden har nu blivit något som vi kan vara stolta över i Kristus. Därför sjunger vi att vi blivit iklädda Kristus. Någon kan inte ikläda sig Kristus med den falska glädjen som finns i världen utan bara genom att ha tålamod i svårigheter och när vi blir förföljda för Kristi skull."

Detta var inte någon enkel dröm utan ett avslöjande från Gud. Han vaknade med hjärtat fyllt av obeskrivlig glädje och en brinnande iver att också han leva ett liv med tålamod utan att klaga för att kunna bli räknad bland människorna med de skinande kläderna som han sett.

Må Kristi kors upplysa oss och Guds moder vägleda oss så att vi kan fördjupa oss i Korsets mysterium. Vi kan inte komma till Himmelriket om vi inte blir korsfästa för Kristi skull. Bara genom Korset kan vi uppleva vår personliga uppståndelse.

LÄRJUNGASKAPETS ANDA

*Text från Synaxis med Metropolit Kyprianos
i Heliga Konstantin och Helenas församling, Värberg, september 2025*

För att en kristen ska kunna stå fast och göra andliga framsteg behöver han ständigt lära sig. Vi lär oss hela livet, från att vi föds tills vi dör. I Kyrkan lär vi oss först och främst hur vi ska leva ett liv i Kristus.

Alla helgonen hade en lärjungaskapets anda. Först apostlarna som var Kristi nära lärjungar under tre år. Sedan de första kristna som hörde apostlarnas undervisning.

Men alla kristna behöver gå i lära. Det första vi lär oss sker i hemmet när barnen lyder sina föräldrar. Sedan lär vi oss i kyrkan genom vår andlige fader.

Lärjungaskapets anda ser vi tydligare i ett kloster. En munk som lever i lydnad lyder sin andlige fader för att formas andligt. Han lär sig att avskära sig sin egen vilja, att ödmjuka sig, att bedja, att undvika den ondes fällor, att urskilja vad som är sanning och villfarelse. Om han inte gör det är hans frälsning i fara.

Varför behöver vi lära oss?

Om någon tagit beslutet att leva med Gud så behöver den gå i lära. Man kan inte lyda sig själv eller tolka saker som man själv vill. Var och en kan inte bestämma vad det kristna livet är eller handla efter eget omdöme. En andledning till att någon inte gör framsteg i det andliga livet är att den inte försöker lära sig något eftersom den tror att den vet allt, att han ska klara av allt själv och andra inte kan hjälpa honom.

På så sätt blir egoismen kvar i en person. Den personen kanske gör någon liten förbättring på ytan men inom sig är han full av egoism, stolthet och motstånd. Det som krävs av oss är vi verkligen arbetar med oss själva så att Guds Nåd kan komma in i oss och förändra oss och göra oss

till nya människor. Själen behöver bli fri från sina laster, från det som tynger honom och håller honom bunden till synden och ett världsligt levnadssätt.

Lärjungskapet sker genom vår andlige fader. Vi kan inte hela oss själva på egen hand. Hur kompetenta, intelligenta och fromma vi än är så har vi ändå behov av någon särskild som kan hjälpa oss. Vi behöver en vägledare och det är vår andlige fader. Genom att bikta sig för honom, fråga honom och lyda hans råd lär vi oss steg för steg den andliga konsten. Det är lärjungskapet.

I det lärjungskapet är det säkert att vi kommer att göra fel, vi kommer att falla, att bli trötta och kanske tvivla. Människan har motstånd, förbehåll och hamnar i konflikt med sitt gamla jag, med sin egenkärlek och egoism. Det är inte lätt! Hemligheten är att inte ge upp, utan att ha uthållighet och stå fast på lärjungaskapets väg, att lyda vår andlige fader och inte ha tilltro till oss själva.

Vanligtvis påbörjar någon sitt lärjungaskap och förväntar sig omedelbara resultat, att få känna Gud och uppleva härliga andliga tillstånd. När dessa inte infinner sig blir man modfälld och överger kampen. Det rätta lärjungskapet är dock att vänta på att Gud gör Sitt arbete. När tiden är inne kommer Gud att ge välsignelser och härliga andliga tillstånd.

Vi bör inte ha förväntningar att lära oss omedelbart och att vi omedelbart ska få uppleva Guds Nåd. Vi måste lära oss att vänta. Gud ser vår kamp. Han vet när Han ska ingripa. Vi bör bara visa vår längtan att vi vill bli sant kristna, att vi vill älska Kristus och Gud kommer att befria vår själ.

Det viktigaste är att försöka lära oss med all vår kraft eftersom vi beslutat oss för att följa Kristus, att göra det rätta med tro, god vilja och ödmjukhet. Vi måste lära oss att lyda Kyrkan. Vi bör försöka sluta rättfärdiga oss själva och stå fasta på det frälsande lärjungaskapets väg.

Det finns ingen möjlighet att den som har lärjungaskapets anda inte kommer att bli andligt uppbyggd. På så sätt lär man sig att lägga sitt liv i Guds händer, att ödmjuka sig och se den positiva sidan av saker. Så befriar man sig från sitt dåliga jag och finner Gud.

Då börjar det komma in ljus i en själ. En människas ögon öppnas

och hon ser avgrunden av den egoism som finns inom henne, lögnen och hennes ovärdighet. Mer och mer blir hon medveten om att hon behöver lära sig och inte ha tilltro till sitt eget omdöme så att hon inte tror att hon uppnått något och blir högfärdig.

Plogen behöver gå ner djupt i jorden för att man sedan ska kunna odla den. Det är samma sak med lärjungaskapet. Det gräver djupt i en människas själ och öppnar en fåra där den gudomliga nåden kan passera.

Låt oss alla bli Guds sannings lärjungar. När vi ständigt försöker lära oss kommer våra ögon någon gång att öppnas. Gud kommer att se vår kamp och vår lydnad och kommer att upplysa oss.

FÖRLÅT OSS ICKE VÅRA SKULDER

En kristen gick för att söka råd hos Abba Silouan.

”Jag har en dödlig fiende, fader,” bekände han. ”Denne man har gjort mig otaliga onda ting. För en tid sedan tog han listigt en stor del av min åker. Han förtalar mig överallt, talar illa om mig och min familj. Han har gjort mitt liv outhärdligt. På sistone hotar han till och med mitt liv. Bara för några dagar sedan fick jag veta att han försökt förgifta mig. Jag står inte ut längre. Jag har beslutat att överlämna honom till rättvisan...”

”Gör som du vill,” svarade Abba Silouan likgiltigt.

”Tror du inte, fader, att om han straffas – hårt, som han förtjänar – så kanske hans själ kan bli räddad?” frågade mannen, nu med en antydning till ”omsorg” om sin fiendes andliga väl.

”Gör det som ger dig frid,” fortsatte Abban i samma ton.

”Då går jag direkt till domaren,” sade den kristne och reste sig för att gå.

”Var inte så förhastad,” sade Abban lugnt. ”Låt oss först be, att Gud må välsigna din handling.”

Och han började Herrens bön. "...och förlåt oss *icke* våra skulder, såsom vi *icke* förlåta dem som oss skyldiga äro," sade den gamle högt när han kom till den versen.

"Det där är fel, Abba. Så går inte Herrens bön," rättade den kristne honom snabbt.

"Men så är det," svarade den gamle med fullständig likgiltighet. "Eftersom du har beslutat att överlämna din broder till domaren, kommer Silouan inte att be någon annan bön för dig."

NYUTGIVNING AV PSALTAREN ENLIGT SEPTUAGINTA

Från Profeten Davids dagar har Psaltaren varit Israels bönbok. Vår Herre själv använde Psaltaren och så gjorde också apostlarna (se t.ex. Mark 14:26). Därför var det helt naturligt att den första kyrkan byggde upp sina gudstjänster kring denna bönbok. Intill denna dag finns det inte en gudstjänst i den Ortodoxa kyrkan som inte består av i huvudsak psaltarpsalmer. Man kan säga att Psaltaren är den ortodoxa gudstjänstens ramverk, till vilken andra hymner och böner har tillfogats. Gång på gång i gudstjänsterna återknytes till Psaltaren, och verser därur får bära vittnesmål om festen som firas.

2001 utgavs Psaltaren enligt Septuaginta för första gången på svenska. Efter att Fader Anders Åkerström arbetat i ca 8 år med översättningar av liturgiska texter stod det allt mer klart för honom att man måste ha en

fungerande översättning av Psaltaren innan man kunde ta itu med t.ex. den Gudomliga liturgin. Eftersom den grekiska texten på många ställen skiljer sig så markant från den s.k. masoretiska, på vilken t.ex. 1917 års översättning bygger, blir valet av psaltarpsalmsvers ofta gåtfull eller obegriplig om man inte utgår från den grekiska texten.

I år har vi äntligen kunnat göra ett nytryck av Psaltaren enligt Septuagainta för Ortodoxt gudstjänstbruk och den finns att köpa i kyrkan i Värberg eller kan beställas via hemsidan.

THEODORA SKOG HAR INSOMNAT I HERREN

Den 19 mars 2025 insomnade Theodora Skog, 96 år gammal på ett äldreboende i Spånga där hon bott drygt ett år, nära sin son. Hon var en av vår församlings allra äldsta medlemmar och en god medarbetare till Biskop Johannes redan när vår församling grundades.

Hon förblev trogen och hängiven både Biskopen och församlingen under alla dessa år. Många församlingsmedlemmar hade Theodora som gudmor och hon var själv lärare för ikonmålarkurser. Det var genom hennes ikonmålarkurs i Enköping som Moder Philothei, grundaren till klostret, kom i kontakt med Ortodoxin och så småningom bestämde sig för att konvertera och sedan bli nunna.

Så länge Theodora kunde gå själv med rollator kom hon så ofta hon kunde till kyrkan. Under året på äldreboendet åkte Fader Stefanos dit och gav henne Nattvarden.

Efter att Biskop Johannes lämnat jordelivet 2020 bad vi Theodora att berätta om hur hon först lärde känna Biskop Johannes, vilket vi då publicerade i Ortodoxt kyrkoliv 2020 och nu återpublicerar nedan. Året var 1964 när Biskop Johannes kom till Sverige och fick en lägenhet i Gamla stan i Stockholm.

När jag första gången mötte Biskop Johannes hade han precis kommit till Sverige och kunde knappt tala svenska. Han försörjde sig genom att måla tavlor på gatan i Gamla stan och hade ingenstans att bo. Han fick då erbjudande att hyra en liten etta i en källarvåning på Maria prästgårdsgata vid Mariatorget. Jag och min man bodde i samma hus i lägenheten ovanpå. En dag hade Johannes fått en vattenläcka i lägenheten och bad oss om hjälp på knagglig svenska. Min man var händig och kunde hjälpa honom och så började en livslång nära vänskap oss emellan. Johannes brukade sitta barnvakt åt våra barn och senare när

han gift sig med Monica och fått egna barn så satt jag barnvakt åt dem. Cecilia ville hellre komma till oss för det var så kalla golv i deras källarvåning för henne att krypa på.

Fader Johannes hade blivit präst i den serbisk-ortodoxa kyrkan och firade liturgi i Skeppsholmskyrkan. De hade ingen kör och han hade bett sin fru Matushka Monica att vara kör, men hon var så blyg, försynt och nervös att Fader Johannes bad mig att komma och hjälpa henne. ”Men jag kan inte sjunga!” sade jag. ”Du kan bara stå där bredvid och röra på munnen så att hon får lite stöd och inte känner sig så ensam!” sade Fader Johannes. ”Det kan jag väl göra...” sade jag tveksamt. Så jag gick till kyrkan och stod där och rörde på munnen bredvid Matushka Monica. Jag tänkte att det var väl fånigt att bara röra på munnen, jag kunde väl lika gärna försöka sjunga med henne. Jag hade spelat piano och min familj var musikalisk så jag följde Matushkas sång och började komma till kyrkan varje söndag. Fader Johannes berättade för mig om skillnaden mellan den Ortodoxa kyrkan och den protestantiska. Det visade sig att jag bara kunde hålla med honom om allting och så upptogs jag också i den Ortodoxa kyrkan.

Fader Johannes hade börjat ge kurser i ikonmålning och han bad mig komma och hjälpa honom på kurserna. ”Men jag kan ju inte måla!” sade jag. ”Det gör ingenting, du lär dig, du kan väl komma ändå ifall det blir mycket folk så kan du hjälpa mig” sade Fader Johannes. Så jag gick dit och han gav mig en platta som jag skulle måla hela, vilket var grunderingen av ikonon och så började jag lära mig när jag hörde honom förklara för de andra på kursen.

Jag hade bil då och Fader Johannes ville hitta en kyrka och jag körde runt och vi tittade på en massa olika ställen. Jag körde också till klostret senare när vi tittade på den tomten med Moder Philothei.

Jag kom att stå familjen väldigt nära. Matushka Monica sade till mig vid ett tillfälle att hon inte hade någon bättre vän än mig.

Anastasia Frycklund gick på samma ikonmålarkurs som Moder Philothei (Sonja Wahlund innan hon blev nunna) i Enköping i början av 1980-talet och minns att Theodora brukade läsa högt om något helgons liv på kurserna. Berättelserna var hämtade från *The Prologue from Ochrid*. Theodora översatte

*Anastasia, Rosa-Justina, Theodora och Sofia
i klostret, augusti 2015*

själv texterna från engelska. Anastasia skriver: "Vid mitt första målnings-tillfälle hade Theodora valt att läsa om de två ryska bröderna Heliga Boris och Gleb. Berättelsen gjorde ett starkt intryck på mig och den förknippades sedan alltid till ikonmålning och Theodora för mig."

Fader Stefanos berättar att det var Theodora som han träffade när han för första gången kom till kyrkan och hon lärde honom hur man betar sig i kyrkan:

På Vesper satt jag med benen i kors och då kom Theodora fram och sade på ett ödmjukt och kärleksfullt sätt att man gör inte så i kyrkan för då visar man inte respekt för det högsta. Det gick in som en spjutspets i mig, men på ett kärleksfullt sätt. Hon ville att alla skulle känna sig hemma i kyrkan.

Hon var alltid tillsammans med Fader Johannes och Matushka Monica och var en stark hjälp för Fader Johannes, det vet jag för att jag hade mycket kontakt med honom som min andlige fader. Theodora fanns nästan alltid i hans närhet och han ringde henne ofta. Hon assisterade Fader Johannes på ikonmålarkurserna och hade även egna kurser och åkte ända till Småland. Hon sade att hon absolut inte kunde sjunga men Fader Johannes sade att alla kan sjunga. Så han lärde upp henne och hon sjöng tillsammans med Matushka Monica, Cecilia och de andra i kören.

Theodora var alltid ordentligt klädd. Hon var helt fantastisk och hade sin egen humor. Jag kan inte komma ihåg att hon någonsin var arg, gjorde bort sig eller tillrättavisade någon på ett dåligt sätt. Hon var alltid sig själv och var alltid ödmjuk och kärleksfull. Hon hade stort tålamod med andra människors fel och brister.

Vi nunnor åkte för att hälsa på Theodora på äldreboendet sommaren 2024. En av sköterskorna visade oss till hennes rum och öppnade dörren för oss. Innan Theodora hade sett oss hörde vi henne säga högt för sig själv: "Helige Panteleimon, bed för mig!". Vi blev mycket rörda av att höra henne bedja så för sig själv. Även om hon var lite förvirrad och glömsk i slutet av sitt liv kände hon ändå igen oss när vi kom och tog emot oss med stor glädje. Bönen som hon odlat hela livet blev hennes tröst och tillflykt i livets slutskede. Må Gud ge hennes själ vila i Hans Paradis tillsammans med Biskop Johannes och Moder Parthenia (Matushka Monica) och må vår Herre belöna henne rikligt för ett långt och troget liv i kyrkans tjänst!

Moder Magdaleni

DEN ANDLIGE FADERN OCH DET ANDLIGA BARNET: KÄRLEK OCH FRIHET ELLER DOMINANS OCH BEROENDE?

*Ett tal av Biskop Kyprianos av Oreoi (nuvarande Metropolit Kyprianos av Oropos och Fili), hållet vid den andra samlingen för präster och lekmän,
2/15 november 2012*

Jag måste från början erkänna att det som fick mig att vilja diskutera detta ämne inte var den mest trevliga sidan av relationen mellan andlig fader och andligt barn, utan snarare den obehagliga sidan – det så kallade ”andliga faderskapets sjukdomar”.

Jag har konstaterat och dokumenterat de faror som detta ömsesidiga förhållande medför och jag vill inom ramen för mitt pastorala ansvar på ett tydligt sätt uppmärksamma både den andlige fadern och det andliga barnet på att detta förhållande i den Helige Ande bör förbli precis vad det alltid har varit: nämligen en försoningstjänst mellan människan och Gud.

ALLMÄNT

1. Vi är vittnen till den stora faran med att denna gåva – denna ”försoningens tjänst” – förvrängs i sådan utsträckning att den andlige fadern förringar sig själv till att bli en vägledare för enbart yttre beteende och en ”regelvaktare”. Det vill säga en väktare och försvarare av kanoniska och juridiska förordningar, en härskare och despot, som i slutändan förorsakar förstörelsen av sitt andliga barn, en person skapad till Guds avbild.

2. Den autentiska ortodoxa traditionen har å andra sidan gett det andliga faderskapet en ekklesiologisk karaktär. Biskopen, som en ”symbol av Fadern”, följd av prästerna, de andliga fäderna och mödrarna, har alla fått en särskild karisma: den andliga gåvan av andligt faderskap eller moderskap. Det vill säga, genom Evangeliet ”föder” de andliga barn – som inte är deras, utan Guds – och upplever ”smärtan” av ett

övernaturligt barnafödande, ”tills Kristus formas” i deras hjärtan.

3. Denna andliga gåva, även om den odlas inom kyrkans kanoniska gränser, är resultatet av en mystisk ”vigning” inom kyrkans karismatiska sfär – den mysteriologiska sfären, det vill säga där den gudomliga nåden blir till, växer och föds i hjärtat hos det andliga barnet.

4. Med andra ord har vi inom ortodoxin ett liturgiskt faderskap, som är knutet till prästerskapet, men vi har också ett karismatiskt faderskap och moderskap, som är en exceptionell gåva från den Gudomlige Tröstaren. Dessa två typer av faderskap kan sammanfalla och vårt föredrag idag handlar först och främst om detta sammanfallande.

5. Inom det karismatiska området ”andligt barnafödande” utför den andlige fadern den höga tjänsten att bland annat vara mystagog, ”brudledsagare”, läkare, terapeut, präst och medarbetare i sitt andliga barns resa mot gudomliggörelse, eller kristifiering.

6. Faderns ”andliga möda” är orubbligt inriktad på ett enda mål: att vägleda sitt andliga barn till mognad och frigörelse i Kristus, det vill säga till frihet i den Helige Ande.

7. Detta mysteriologiska förhållande innebär ett möte och en gemenskap mellan två personer i kärlek och frihet, alltid med fokus på Kristi gudamänskliga Person; det vill säga, båda förblir lydiga till Kyrkan och Gud.

Jag vill påminna er om den relevanta läran från Helige Johannes Chrysostomos:

I mänskliga termer finns det en skillnad mellan får och herdar, men i förhållande till Kristus är alla får; för både de som är herdar och de som är får vaktas av en enda Herde i höjden.

8. För att den andlige fadern och det andliga barnet ska kunna bli hela och fullkomliga personer i Kristus, måste de båda ständigt sträva efter att fokusera på Kristi person. I relationen mellan dem finns det ingen plats för dominans eller beroende, tvång eller lydnad som ett mål i sig. Det finns inte heller straff för ”gottgörelsens” skull eller utövande av sin tro som enbart en uppsättning religiösa regler, överföring

av ansvar eller sjuklig självförnekelse. I denna relation finns det istället endast plats för kärlek och frihet.

9. Denna relation är, som ni nu har förstått, förenat med faror för båda parter. Det finns nämligen en risk att den andlige fadern, vare sig det beror på okunnighet, omognad eller mänsklig svaghet, kan skada sitt andliga barn och vice versa.

I sådana fall upphör andligt faderskap och andligt sonskap att vara autentiska och får följaktligen destruktiva effekter på en av dem eller båda samtidigt.

10. Därför anser jag det nödvändigt att betona flera specifika punkter för båda sidors skydd. Jag vill dock klargöra att jag i första hand vänder mig till andliga fäder som tjänar dem som befinner sig utanför ett kloster, nämligen lekmän.

SPECIFIKA PUNKTER

1. Kristen kärlek till sin andlige fader är en andlig fråga; det är ett mysterium, där vi har en gemenskap mellan personer – inte en känslomässig, psykologisk eller rent rationell gemenskap, utan en existentiell sådan.

2. Ett andligt barns kärlek och lydnad till sin andlige fader uttrycks som tacksamhet och respekt. Den utgör inte någon personkult eller en ”psykologiskt beroende”. Den är snarare en befrielse från det fängelse som egenkärleken och det tankesätt utgör som ännu inte blivit helat.

Det är ett möte och ömsesidig omfamning mellan de två personerna mitt i den Heliga Treenighetens oskapade ljus.

3. Kärlek och respekt för ens andlige fader är upphöjande och ontologiska till sin karaktär. Det vill säga, det andliga barnet, som en avbild av Gud, upphöjs av sin andlige fader till sin Prototyp, den Oskapade Avbilden av Gud, som är Kristus själv. Genom att älska och ära vår andlige fader, älskar vi och hedrar Kristus.

4. Den andlige fadern representerar Kristus och tar platsen som Kristi närvaro, det vill säga Kristus verkar i den andlige fadern och genom honom blir Kristus närvarande. Därför är kärleken till vår andlige fader kärlek till Kristus, vår Frälsare, som är närvarande genom honom.

5. Lydnad i en anda av kärlek, frihet, respekt och tro till vår andlige fader bekämpar som ingenting annat självtillit och tyrannisk egenkärlek. Den förmedlar den Heliga Treenighetens nåd och välsignelse och leder det andliga barnet till kontemplation av det Oskapade Ljuset.

6. Den andlige fadern måste också ha sin egen andlige fader, eftersom hans egen personliga andliga "födelse" måste komma först och först därefter den andliga "födelsen" av hans andliga barn.

7. Det andliga barnet bör inte förväxla en kärleksfull, andlig relation i Kristus med sin andlige fader med idealiserande, dvs. praktiskt taget mytologisera sin andlige fader som ett slags ideal. Den andlige fadern är också en människa med svagheter. När hans andliga barn upptäcker sådana brister och bemöter dem med äkta kärlek, på ett konstruktivt och uppbyggande sätt, skyddas de från (andlig) desillusion och sammanbrott.

8. Det andliga barnet bör inte söka "överbeskydd" i form av en "superpappa", på vilken det skulle lägga hela sitt eget ansvar genom osund underkastelse, blind lydnad och psykologiskt beroende. I stället bör han sträva efter att uppleva mysteriet av andligt faderskap och sonskap, så att han kan ledas från slavens nivå till Guds barns frihet – till andlig adoption.

9. Den andlige fadern bör frukta att han förvränger integriteten hos sitt andliga barns person genom att omvandla sitt ämbete till ett ämbete av dominans – eller till och med fullständig dominans – och därigenom bli en styresman över samveten och skapa anhängare istället för andliga barn.

10. En andlig fader "föder" ett barn i Kristus, hjälper det att odla visdomens och uppmärk-

samhetens gåva och stöder och uppmuntrar det tills det blir myndigt. Då kan hans andliga barn därefter leva ut sin frihet i en anda av kärlek och på ett ansvarsfullt sätt använda de talanger och gåvor som Gud har gett det.

11. Den andlige fadern bör inte uppmuntra osunda – eller i alla fall överdrivna – uttryck för hängivenhet till hans person (t.ex. underdåniga knäfall, långvariga handkyssar, att be om välsignelser för alla vardagliga ärenden etc.), eftersom han på detta sätt riskerar att drabbas av den andliga sjukdomen narcissism och människocentrerat äldsteämbete.

12. På samma sätt får han inte odla den dödliga sjukdomen av en kultliknande anhängarskara, där det under osunda band av lydnad döljer sig eftergivenhet, feghet, osäkerhet, ansvarslöshet och fanatism hos det andliga barnet. Den andlige fadern, får inte manipulera dessa svagheter och inte heller utan urskiljning tränga sig in i alla aspekter av sitt andliga barns personliga, familjära och sociala liv.

13. Den andlige fadern ersätter inte sitt andliga barns tankar och sinne, utan agerar snarare terapeutiskt: han vänder sitt andliga barns tankar och sinne mot Gud, så att dessa, genom mysterierna och efterlevnaden av buden, kan bli helade, upplysta och gudomliggjorda, för att på rätt sätt kunna orienteras i frihet.

14. Den andlige fadern får inte glömma att lydnad inte är ett mål i sig, utan ett medel och ett andligt verktyg som, när det används kristocentriskt och inte antropocentriskt, leder hans andliga barn till mognad och frihet och inte till att bli en robot.

15. Den andlige fadern begår en allvarlig synd när han direkt eller indirekt uppmuntrar ett sjukligt beroende av sig själv och förtrycker sitt andliga barns samvete i den blinda lydnadens namn, medan Kristus endast begär av oss en samvetsgrann lydnad, i kärlek och frihet.

16. Den andlige fadern är inte en despot och ångvält som försöker skapa trogna kopior av sig själv; snarare uppmuntrar han utvecklingen av sitt andliga barns personlighet och gåvor, så att det senare ska kunna styra rodret i sitt liv på ett ansvarsfullt sätt.

17. Klosterlivets lydnad till en Geronta och en lekmans lydnad till

sin andlige fader får under inga omständigheter förväxlas. Det finns en djup mysteriologisk skillnad mellan dessa två former av lydnad: klosterlivet å ena sidan har förbundit sig till en mycket speciell form av lydnad, absolut till sin natur, genom löften och med ett bestämt syfte. Lekmannen å andra sidan har förbundit sig till en allmän form av "lydnad till Kristus" genom dopet och krismeringen.

18. Det band som förenar den andlige fadern och det andliga barnet är ett band av ömsesidig kärlek i Kristus. Detta band måste ständigt renas från varje känslomässig överdrift och skyddas från allt som kan dölja lidelser, både i ordets breda och snäva bemärkelse. Då kan detta band utvecklas i en atmosfär av måttfullhet och enkelhet, värdighet och allvar, närhet och avstånd.

AVSLUTANDE TANKAR OCH UPPMANINGAR

1. Låt därför både den andlige fadern och det andliga barnet vara försiktiga så att deras välsignade relation inte utvecklas till ett psykologiskt beroende. Det är mycket viktigt att den andlige fadern motiverar sitt andliga barn att underkasta varje tanke och rörelse i sitt väsen till Kristus, för endast på så sätt kan han bli helad och födas på nytt i kärlek och frihet.

2. Den andlige fadern bör se till att han inte ger intryck av att han själv utgör en sorts ideologisk eller psykologisk tillflyktsort, där hans oroliga, upprörda och rädda andliga barn kan finna en tillfällig och ytlig lättnad. Han måste snarare anstränga sig för att tydligt och eftertryckligt framhålla skillnaden mellan den frihet som härrör från den Helige Ande och egenkärlekens självpåtagna helvete. Han bör också främja en känsla av ansvar och ett "heligt" mod och uthållighet i odlandet av andliga gåvor – och allt detta, naturligtvis, med vårt "möte" med Kristus som person i åtanke.

3. Den andlige fadern ska vara noga med att inte glömma att han först och främst är underordnad Kyrkan som Jesu Kristi tjänare, där-

för utövar han inte någon form av dominans över sitt andliga barn. Han bör följaktligen agera med fullständig självförnekelse genom att underkasta sig Kyrkans främsta och enda sanna andliga ledare, som är den Helige Ande.

4. Låt den andlige fadern alltid se till att ha som handlingsregel den store andlige fadern Helige Barsanoufios uppmaning: "Tvinga inte [ditt andliga barns] vilja, utan så snarare hopp; ty vår Herre tvingade ingen, utan spred Evangeliet och den som så önskade lyssnade."

5. Låt den andlige fadern se till att han inte "lägger beslag på" sitt andliga barn. Om det senare gör framsteg i det andliga livet och behöver något högre, som den förra inte kan erbjuda honom, bör denne andlige fader med kärlek och ödmjukhet leda honom till en mer erfaren andlig fader – en bättre "läkare" eller "terapeut."

6. Låt det andliga barnet i sin tur också se till att inte nöja sig med sin andlige faders verkliga eller förmodade helighet, skryta om detta och förbli sorglös. Snarare bör han sträva, med iver efter att göra sitt bästa [i det andliga livet], eftersom varken Gud eller hans andlige fader kommer att rädda honom om han inte utövar sin frihet på ett ansvarigt sätt.

En munk besökte en gång den helige Antonius den store och bad honom att be för honom. Helgonet svarade: "Varken jag eller Gud har barmhärtighet med dig om du inte själv med iver ber till Gud."

7. Låt de troende i allmänhet akta sig för att byta från en andlig fader till en annan i ett försök (som oftast är förgäves) att finna en andlig fader av "extraordinär helighet", som förmodligen skulle ta på sig allt ansvar och omedelbart och mirakulöst lösa alla deras problem. Med hjälp av en enkel andlig fader som fruktar Gud är det möjligt för de troende – samtidigt som de avvisar allt självrättfärdigande – att aktivera gudomlig iver, övervinna sin egenkärlek, offra sig själva för sin nästa och bli sanna "Personer" i kärlek och frihet, mitt i den obeskrivliga strålgansen från

PLANER FÖR NYA IKONMÅLNINGAR I VÅRBERG

Vår Metropolit Kyprianos har uppmanat oss till att måla heliga hierarker i altaret bakom det Heliga altarbordet i kyrkan i Heliga Konstantin och Helenas kyrka i Vårberg. Två ikonmålade nunnor från Heliga Änglarnas kloster i Grekland som besökte Heliga Philotheis kloster i somras gav ett förslag på hur ikonmålningarna på väggen bakom altaret kunde arrangerats på bästa sätt och tog mått. Ett förslag gjordes i Photoshop som kan ses på bilden nedan. Nunnorna har påbörjat målningarna i klostret i Grekland och ska komma till kyrkan i Sverige sommaren 2026 för att klistra upp dem.

Vi är tacksamma för alla ekonomiska bidrag för att betala nunnorna för deras arbete.

Skicka din gåva via **Swish:123 336 7505** eller **Pg. 489 94 53-7**.

BOKA GÄRNA IN METROPOLIT KYPRIANOS

BESÖK FÖR 2026

4 - 9 mars

3 - 10 juni

28 september - 5 oktober

NYA VÄGGIKONMÅLNINGAR I KLOSTRET

